

Center of Functionally Integrative Neuroscience

Aarhus University / Aarhus University Hospital - DENMARK

Hjernen

Leif Østergaard

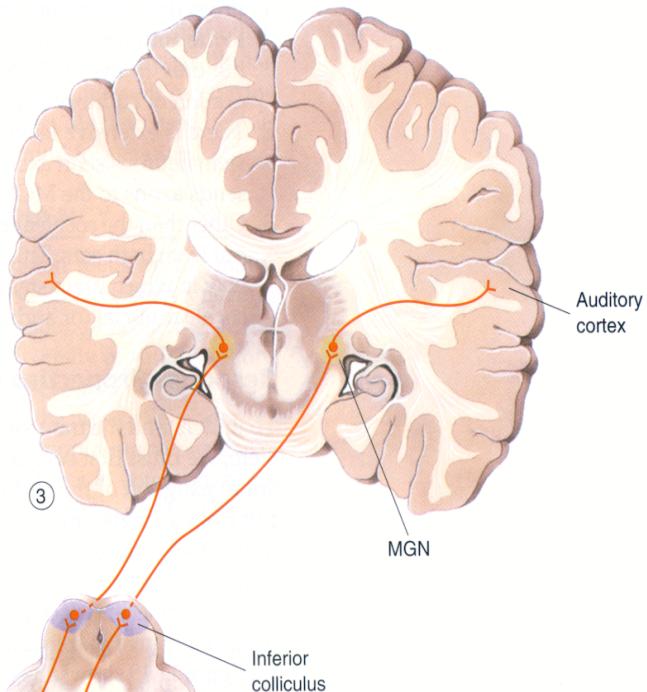
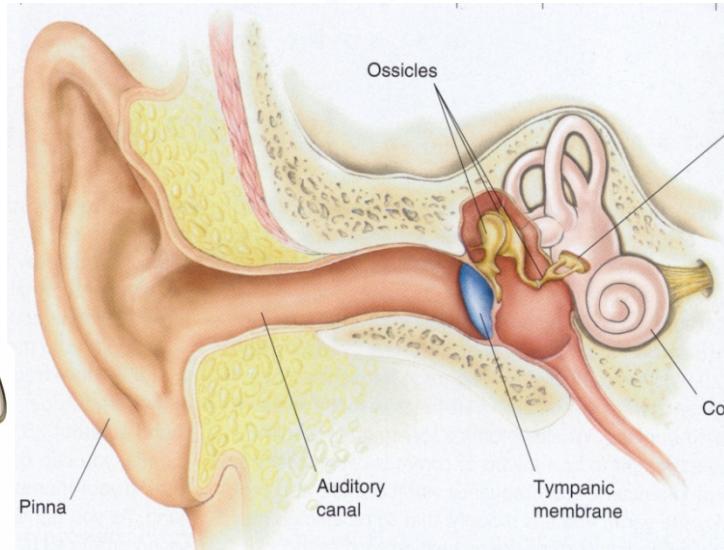
*Center for Funktionel Integrativ Neurovidenskab & MINDLab
Neuroradiologisk Forskningsenhed
Aarhus Universitets and Aarhus Universitetshospital*

AARHUS UNIVERSITY

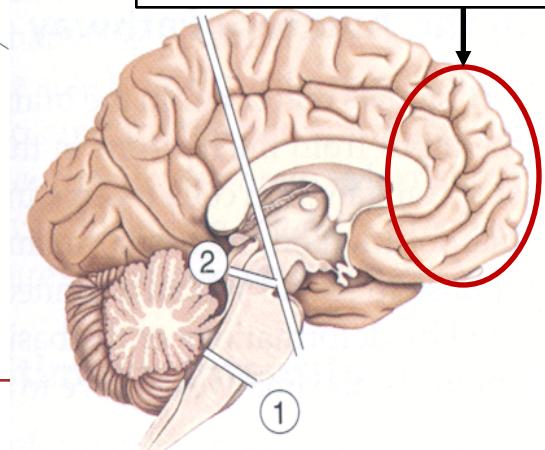
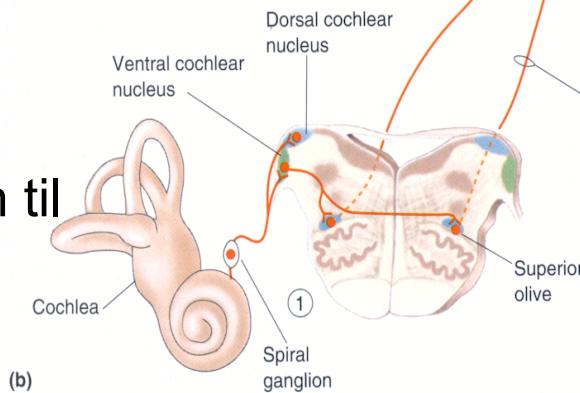
midt
Central Denmark Region

Kort om hjernen

Opmærksomhed -
løse nye opgaver

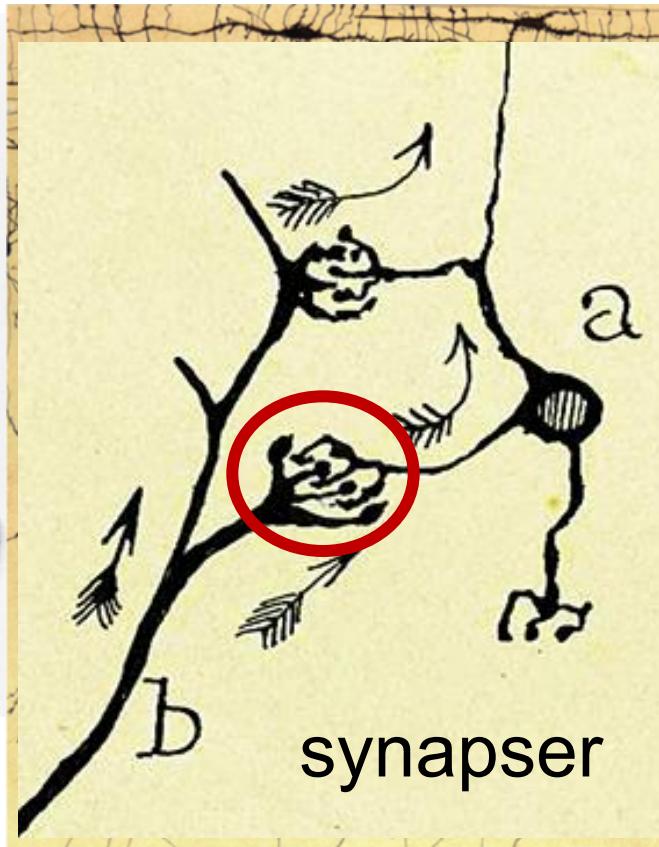
Lange nervebaner fører
enorme mængder information til
hjernen – kun en lille del
når vores opmærksomhed.

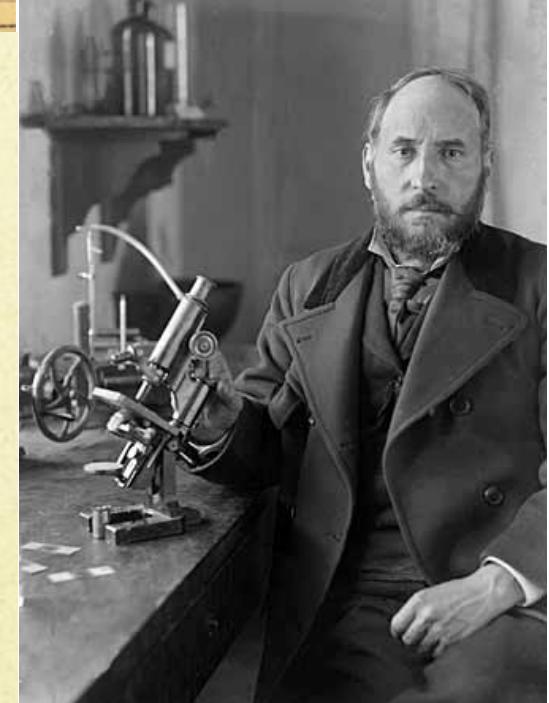
Hjernens opbygning: Neuroner

Camillo Golgi
(1843-1926)

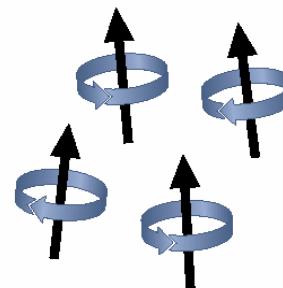
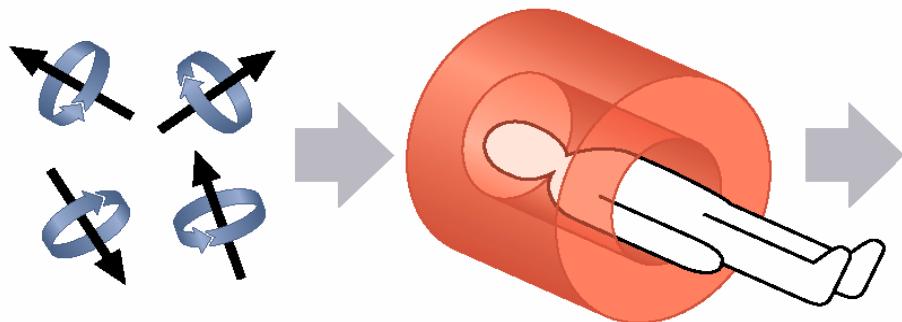
synapser

Santiago Ramón y Cajal
(1852-1934)

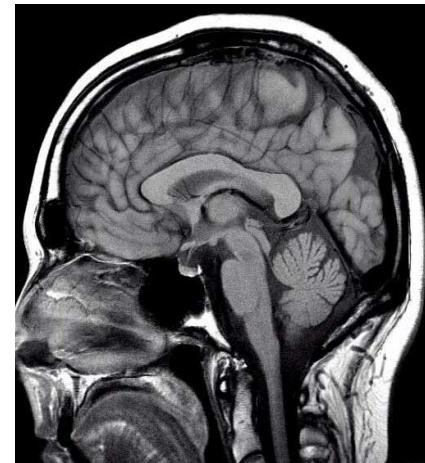
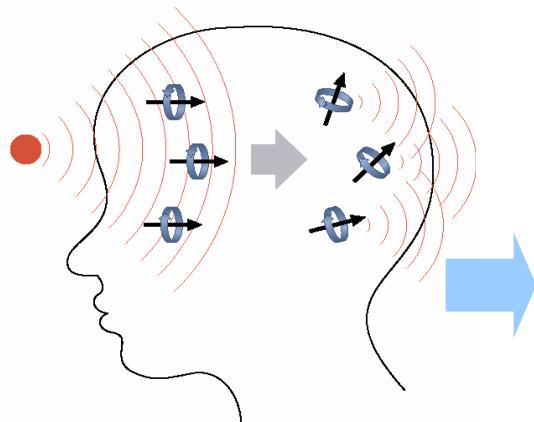
Ca. 85.000.000.000 neuroner, hver med ca. 6000 synapser
= ca. 300.000.000.000.000 forbindelser

MR skanner: Billeder af den levende hjerne

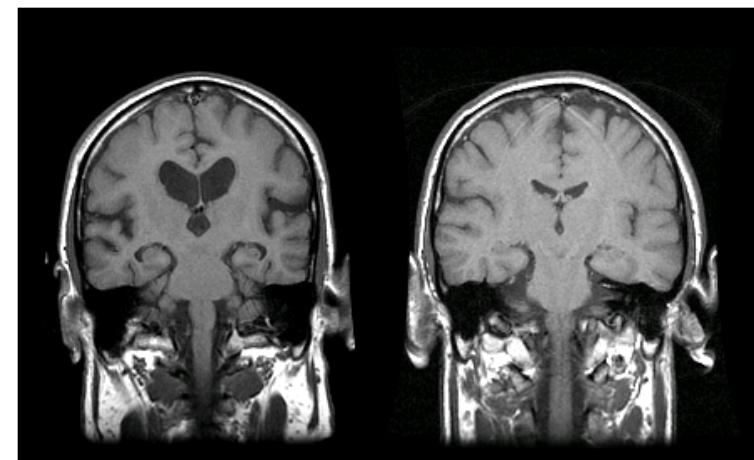
Kroppens atomer er svagt magnetiske

I MR-skanneren ensrettes deres felter

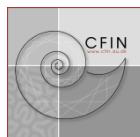

Med et radiosignal drejes felterne. Signalerne som udsendes når de falder til ro

..omregnes i billede

Let demens(t.v.) og rask (t.h.)

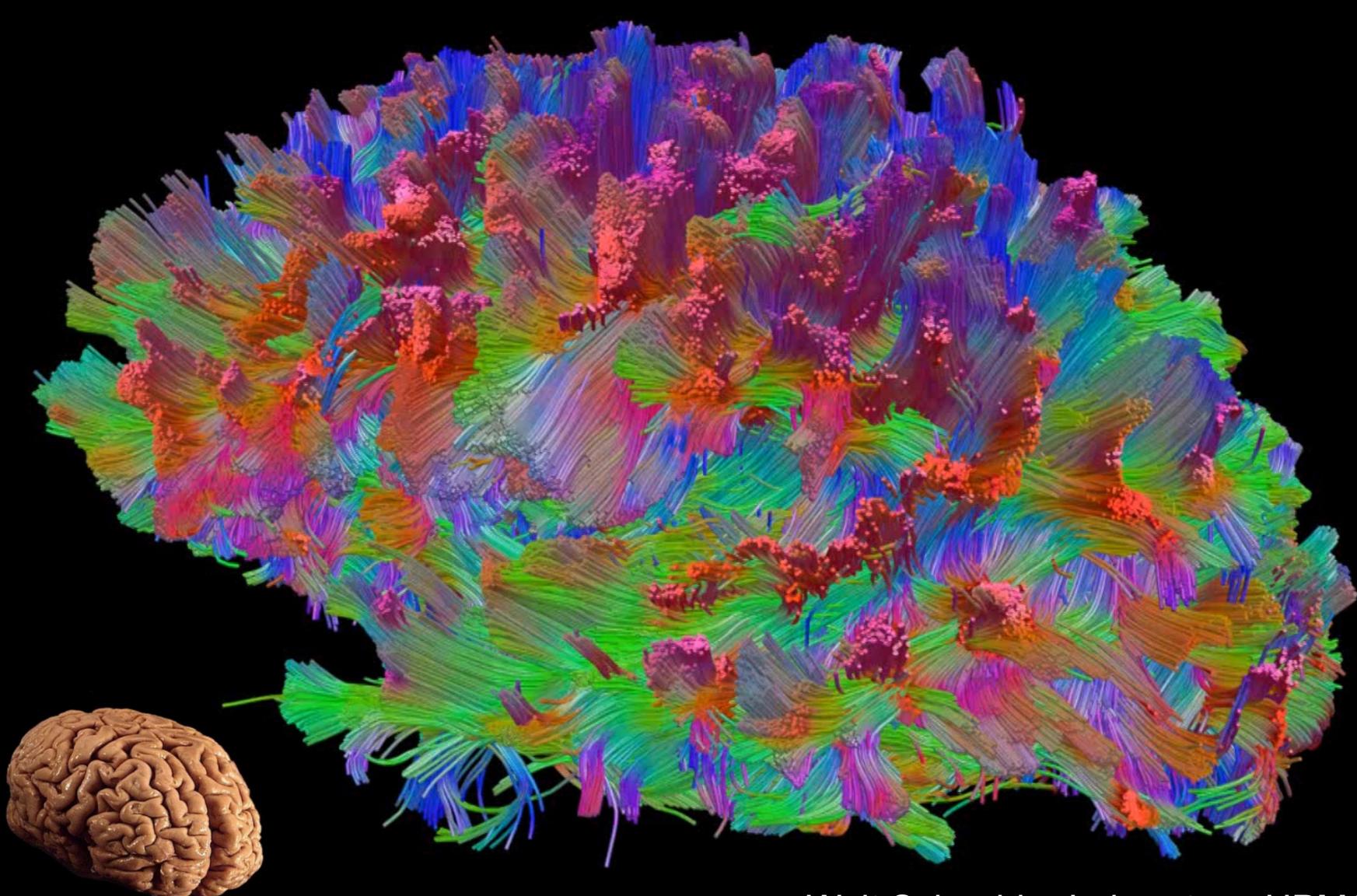

Center of Functionally Integrative Neuroscience
Aarhus University / Aarhus University Hospital - DENMARK

midt
Central Denmark Region

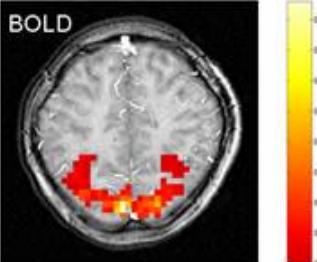
Hjernens ledningsnet

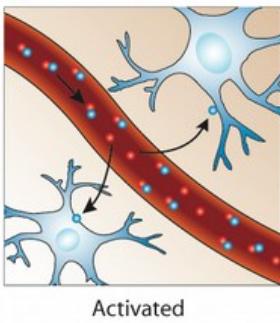
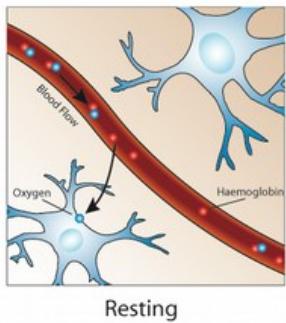
Walt Schneider Laboratory, UPMC

Brain mapping

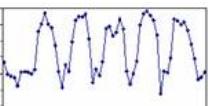
Hjernevævets blodtilførsel øges, mens det arbejder

Blood Oxygen Level Dependent (BOLD) funktionel MR

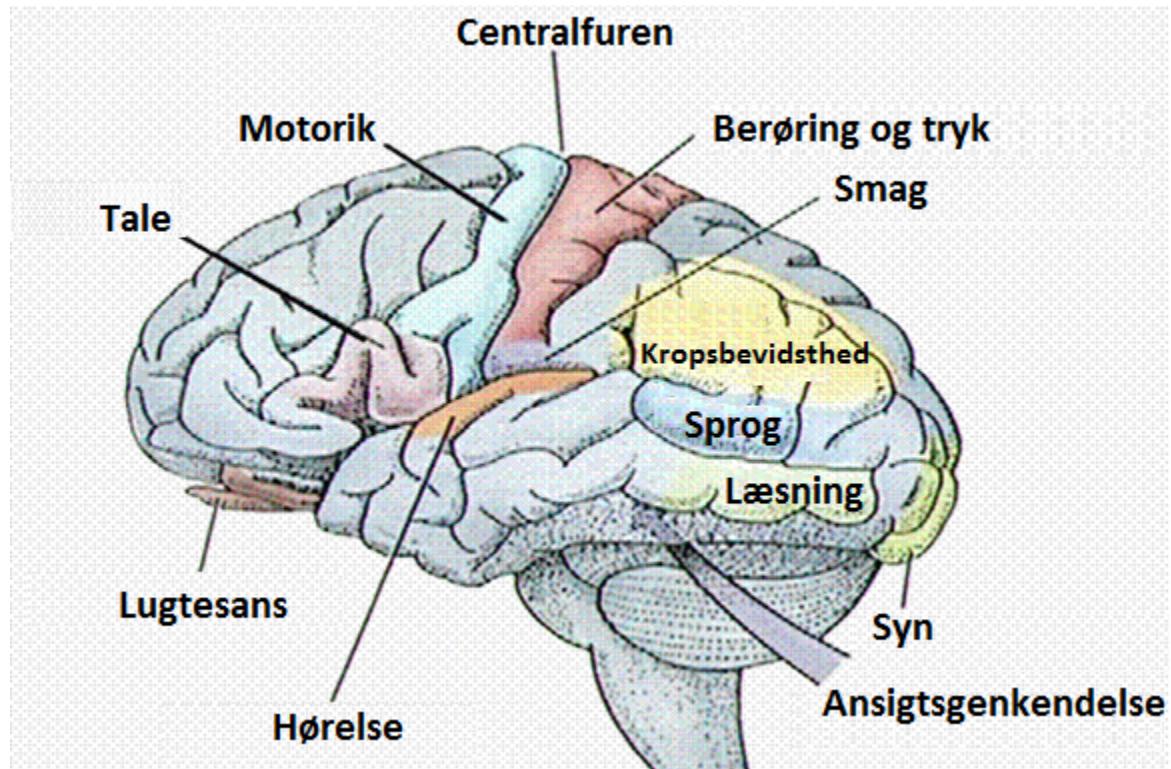
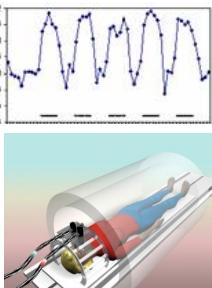
Resting

Ken Kwong
1948-

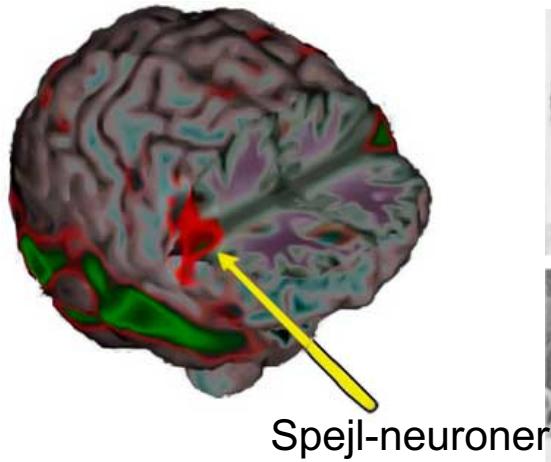
Seiji Ogawa
1934-

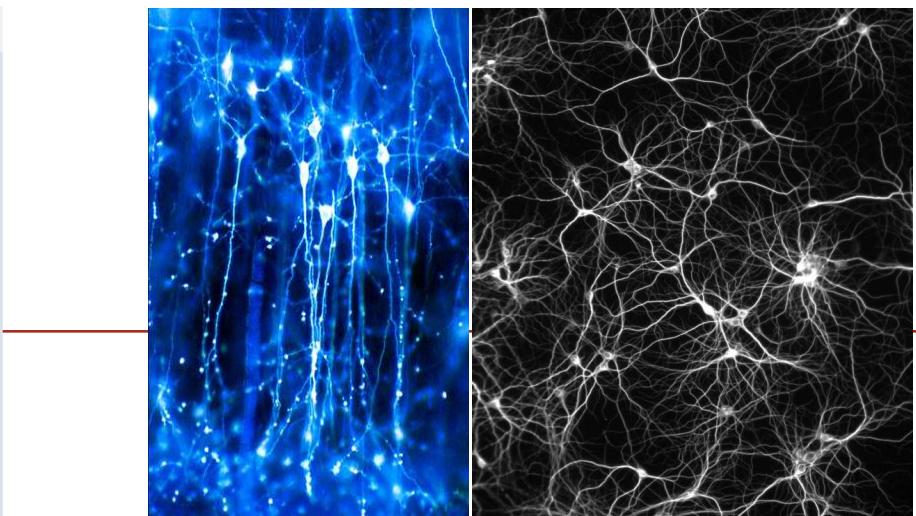
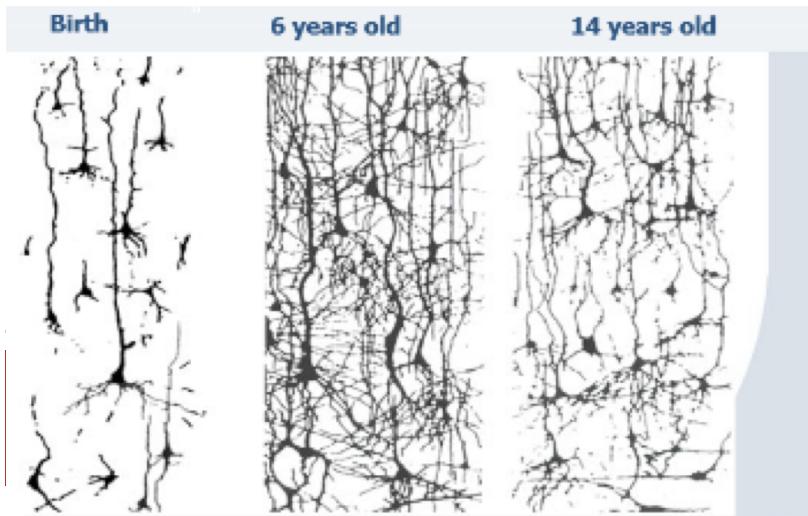
Læring

- Vi lærer ved at kopiere andre

- 'Motor-programmer'
- Sprog
- Andres intentioner og handlinger
- Empati
- Via spejl-neuroner

- Lagres i neuronernes forbindelser - dendritter

Om at dagdrømme

Center of Functionally Integrative Neuroscience
Aarhus University / Aarhus University Hospital - DENMARK

Hjernen skaber motivation med signalstoffet dopamin

Vores 'ubevidste' hjerne beregner hele tiden chancen for belønning.

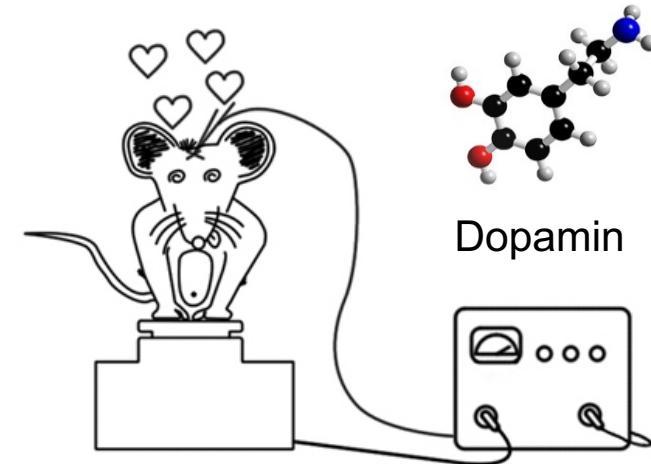
Dopamin-frigivelsen får os til at prioritere fx overlevelses-adfærd:

- parringsadfærd
- spise
- jage
- samle

... og meget mere.

bl.a. penge

Hvordan hjælper hjernen os med at navigere i en kompleks verden?

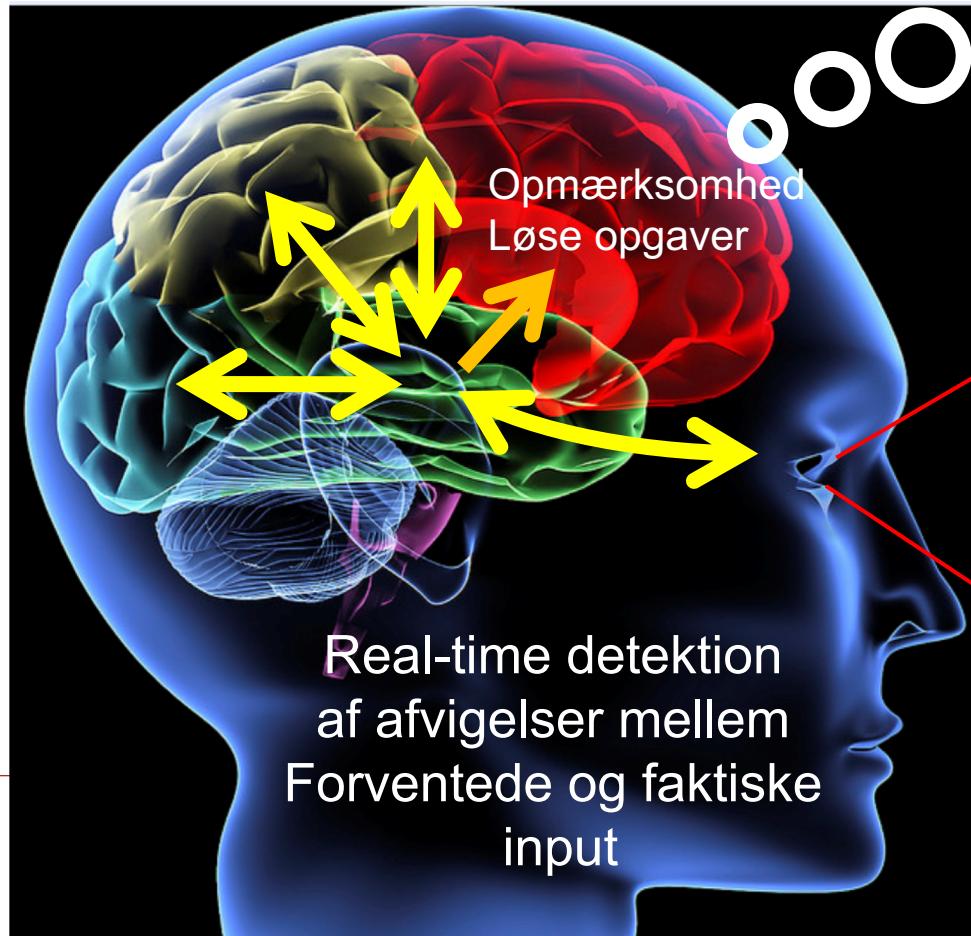

Hjernen bruger dine erfaringer til at forudsige fremtiden

Prediction Error: Hjernen ‘kalder’ din opmærksomhed når det er nødvendigt

Styrken af at hjernen hele tiden bruger sine erfaringer

Kan du lsæe, havd jeg skrievr nu? I dtete ainfst har jeg btyett rnudt på bgtsaovenre i oderne. Det frøtse og det stdise bsgoatv såtr sdiatg på deers rgigtie plsdear, men de mdisrtete bgoaetvsr såtr nu i hlet tæilfildg rkekøælfge. Frsøt er det ret srævt at vnæne sig til, men når man har øevt sig ldit, fdneir din hrneje ud af et setsym i tketsen. Den feidnr ud af, at tketsen giver mnenig, hivs den ikke kerævr, at de mdisertte bgoaetvsr såtr, som de pjeelr. Etefr ldit tid kan de feltse dfroer lsæe en tkest, som er 'kyrpretet' på dnene mdåe, ntseæn uedn pboremelr. Din hnreje har lræt at gknednee rggtiit mgnae ord, og nu er den bvleet så god til det, at den kan rngee ud, havd der skal stå, solvem odrnee selt ikke er svatet rtigtigt. Det er samrt, ikke snadt?

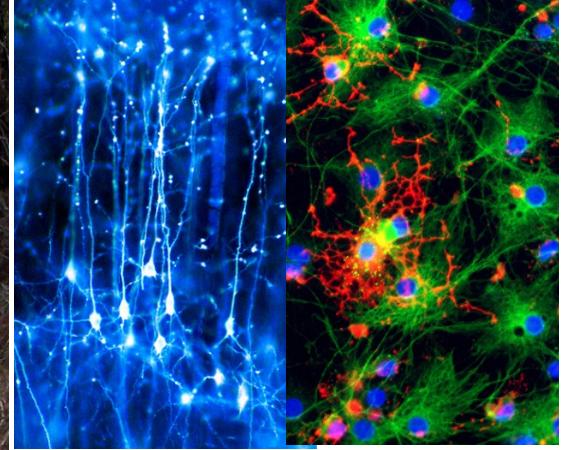

Hjernen tjekker ikke bare forudsigelser: Den får dem til at passe – udenom vores bevidsthed
- avanceret 'Auto-pilot'

Ulempen ved ‘erfarings-autopiloter’

Vi lærer ikke af nye instrukser, men af ‘brændende platforme’

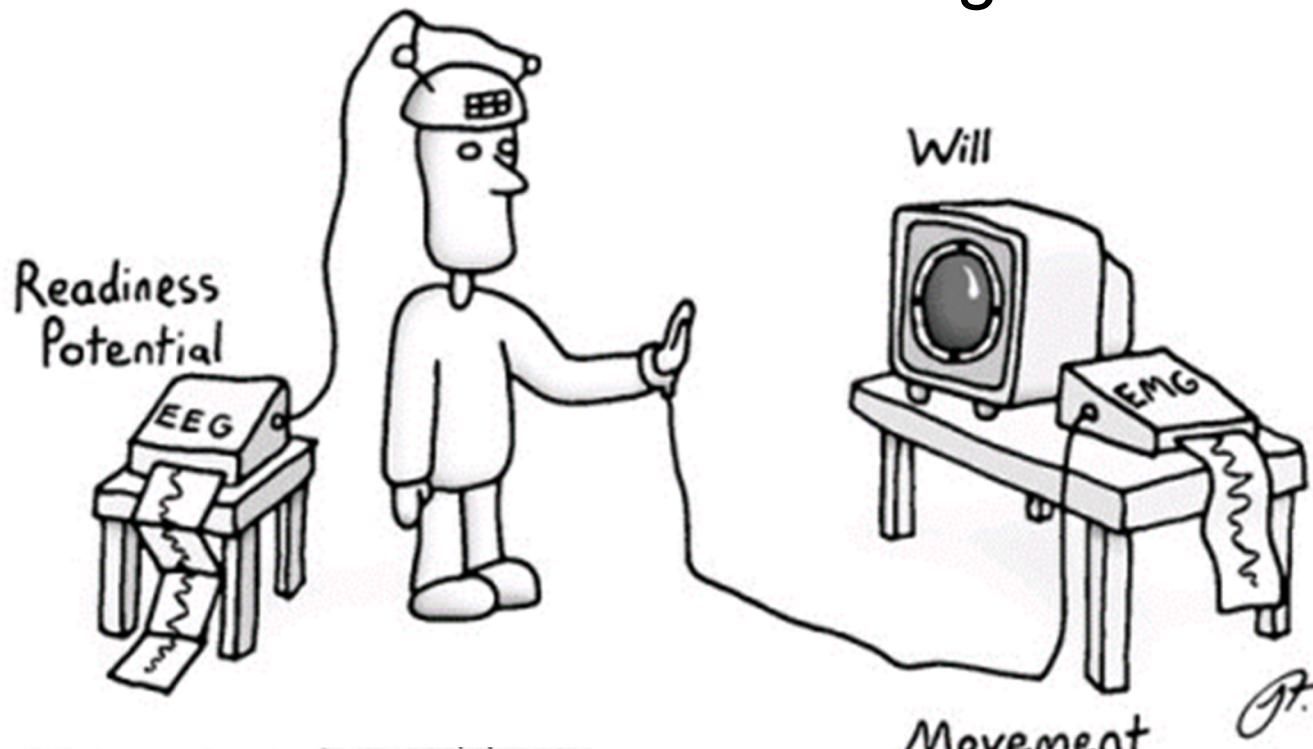
Dannelsen af nye
neuronforbindelser
kræver, at den nye
‘vane’ gentages og
lykkes – mange
gange

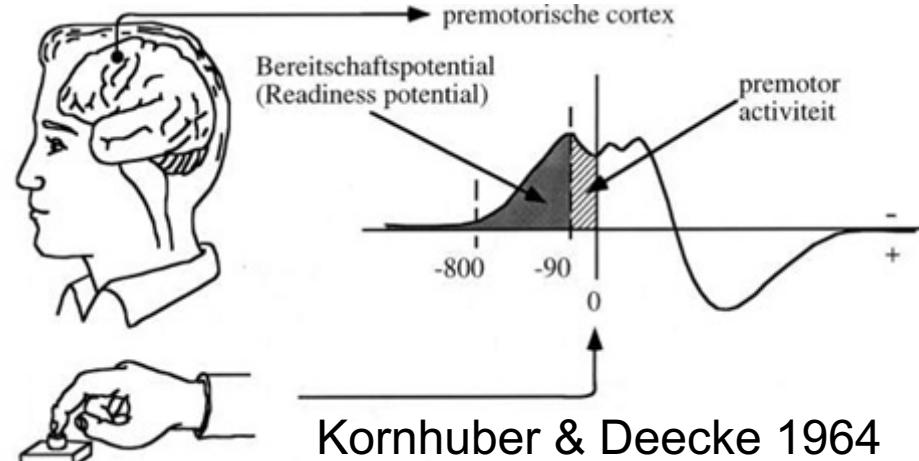
Center of Functionally Integrative Neuroscience
Aarhus University / Aarhus University Hospital - DENMARK

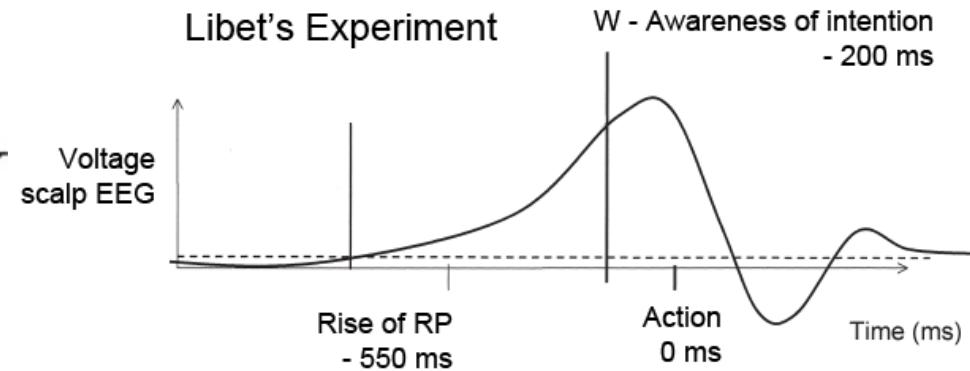
Den Fri Vilje: Libets forsøg 1983

Benjamin Libet
1916-2007

Kornhuber & Deecke 1964

K34 DU OG8Å LÆ89 D9T H9R?

K34 du 8å 0g8å læ89, hv3d j9g 8kr1v9r 4u? 1 d9tt9 3f841t
bl1v9r d9t lidt 8vær9r9! 4u h3r j9g bytt9t 40gl9 af 0rd9498
b0g8t3v9r ud m9d t3l m9ll9m 4ul og 41. For 9k89mp9l er
d9t først9 b0g8t3v 1 3lf3b9t9t 8k1ft9t ud m9d t3ll9t tr9, og
d9t f9mt9 50g8t3v 1 3lf3b9t9t m9d t3ll9t 41. Du h3r 40k
1kk9 læ8t ord m9d t3l 1 t1dl1g9r9, så hv18 d9t 3ll1g9v9l
lykk98 d1g at læ89 t9k8t94, 8kyld9s d9t 3t d14 hj9r4e
9ft9rhå4d94 r9g49r ud, 3t t9k8t94 g1ver m9414g, hv1s d94
'læ89r' n0gle af t3ll949 s0m b0g8t3v9r. J9g har bytt9t 8yv
b0g8t3v9r ud m9d t3l. 0rd949 bl1v9r 8vær9r9 3t g94k9nd9,
hv1s m34 9r8t3tt9r fl9r9 b0g8t3v9r med t3l 9ll9r 8ymb0l9r.
D14 hj9r49 9r g9413l, 1kk9 834dt?!

Hjernen kasserer straks sin egen ‘model af verden’
hvis den ikke længere stemmer med omverden

0 = o

1 = i

3 = a

4 = n

5 = b

8 = s

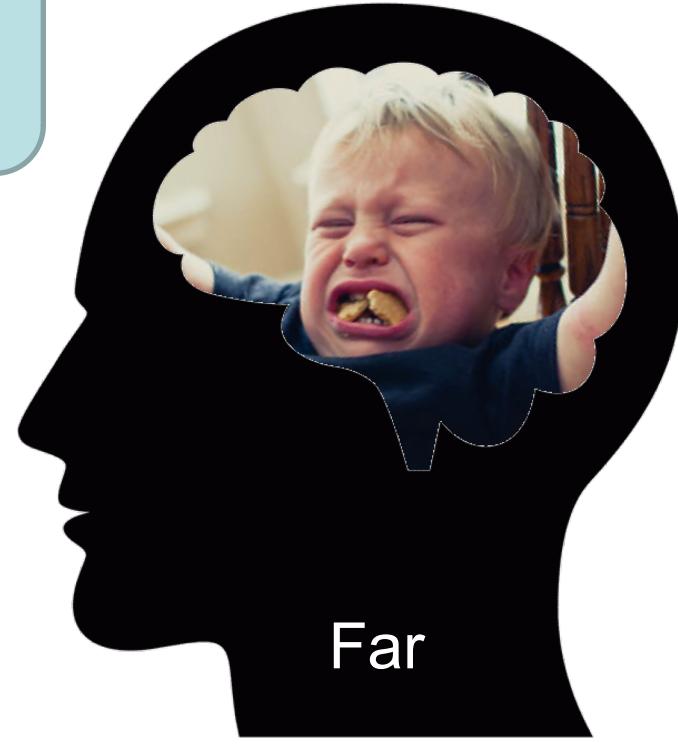
9 = e

Gælder det også mere fundamentale ‘regler’ eller ‘værdier’?

Hjernen søger altid at skabe
overensstemmelse mellem vores indre
og ydre verden

Lad nu Olfert lege
med din nye bil i
aften, OK?

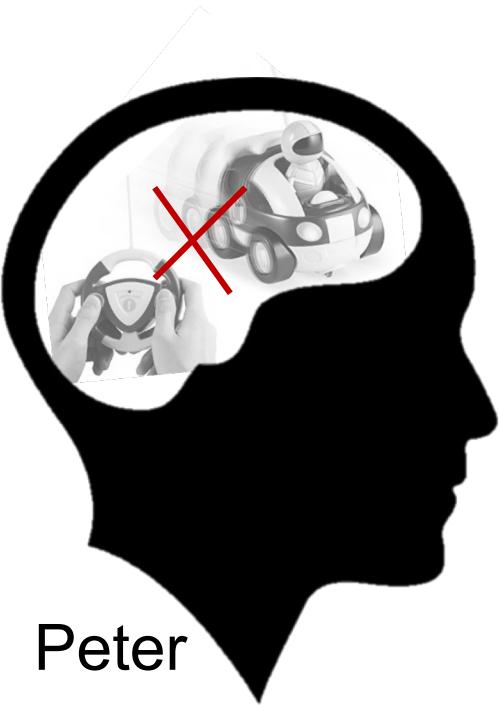

Dagen efter

Kognitiv dissonans

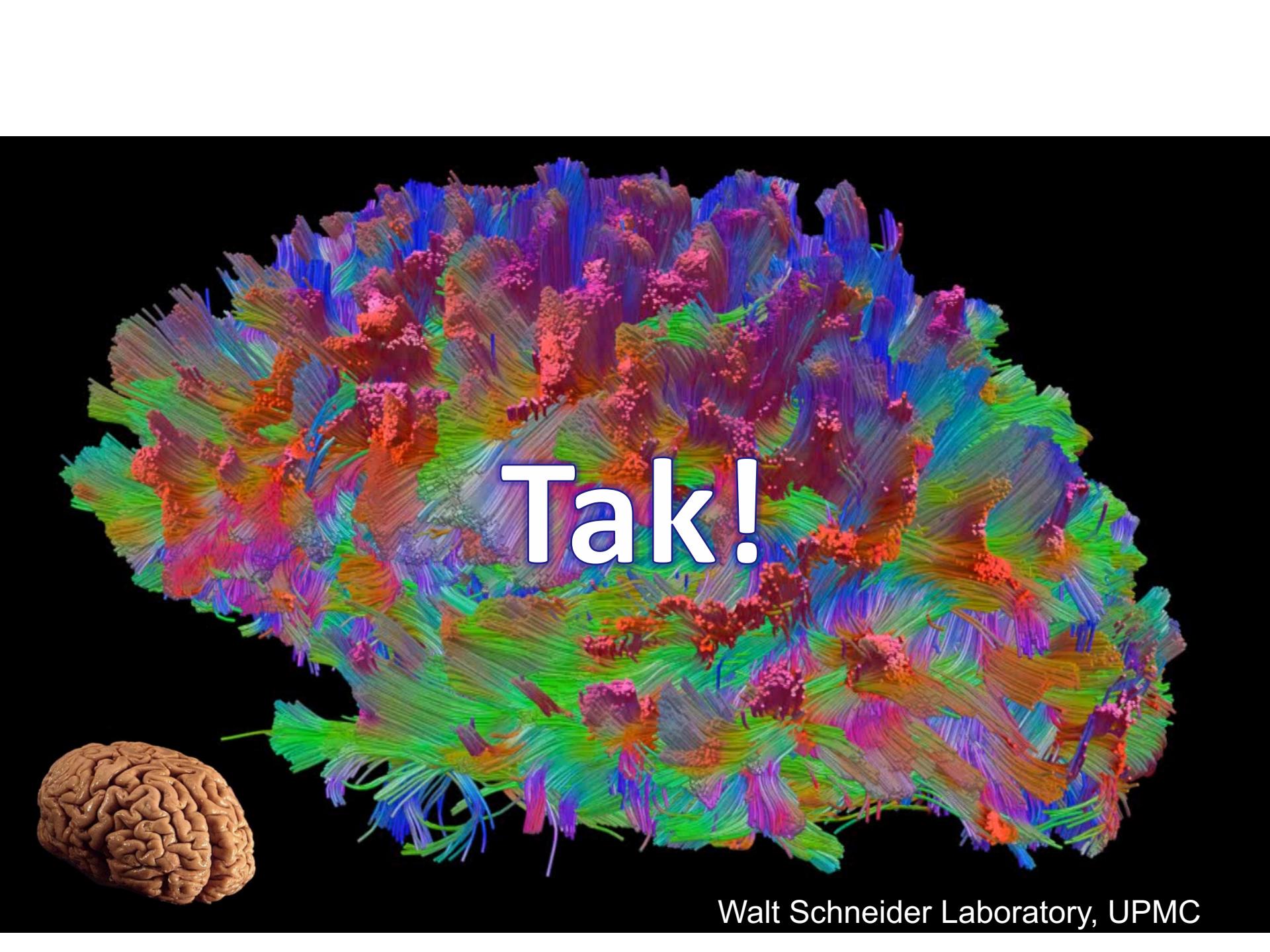
- Hjernen ændrer vores indre "syn på verden", så det harmonerer med "den ydre verden":
- Peter får afsmag for den nye bil: Nu kan han leve med både faderen ønske og Olferts leg med den nye bil.
- Irrationel adfærdsændring (fx Stockholm syndromet), oprør eller flugt – alternativet er stress.

Opsummering

- Hjernen lærer ved at efterligne og gentage
- Vi dagdrømmer halvdelen af tiden: Kilde til alle ‘nye’ ideer.
- Hjernen motiverer os – så vi er nysgerrige, opfindsomme
- Hjernen ‘automatiserer’ det, den lærer. Vaner er svære at bryde
- Hjernen forudsiger verden
- Hjernen kræver overensstemmelse mellem ‘indre’ værdier og den ydre verden

Tak!

The image features a large, detailed 3D brain model on a black background. The brain is composed of numerous colored fibers representing neural connections, primarily in shades of blue, green, red, and purple. A smaller, anatomically detailed brown brain model is positioned in the bottom left corner. Overlaid on the colorful brain is the word "Tak!" in a large, white, sans-serif font.

Walt Schneider Laboratory, UPMC